

Nr 182.

Av herr **Velander m. fl.**, om statsbidrag till mindre jordbrukare och lägenhetsägare i Norrland för anläggande av hemträdgårdar.

Sedan länge har livlig propaganda drivits i Norrland för att uppmuntra jordbrukare och lägenhetsägare till anläggning av trädgårdar. Likväl ha resultaten av denna propaganda varit jämförelsevis små. Alltjämt ser man i Norrlands bondgårdar och lägenheter oftast blott de kala byggnaderna. Både med hänsyn till önskvärdheten att genom småträdgårdar ge en trivsammare ram kring bebyggelsen och med hänsyn till vikten av trädgårdsalstrens förbilligande i hushållet synes det välmotiverat att verksammare åtgärder än hittills kunde komma till stånd för att påskynda tillkomsten mera allmänt av trädgårdsanläggningar. I de norrländska hushållningssällskapen liksom på hushållningssällskapens ombudsmöte i höstas ha också stimulerande åtgärder i angiven riktning diskuterats.

Vi finna denna fråga så betydelsefull, att vi icke tveka att redan för årets riksdag framlägga förslag till att påskynda anläggandet av trädgårdar i Norrland. Utöver de estetiska synpunkterna liksom intresset för billigare trädgårdsalster vilja vi anföra den låt vara begränsade betydelse för folkhälsan i Norrland, som nära tillgång till ifrågavarande alster kan ha. Ej utan betydelse är vidare den möjlighet att utdryga hushållet, som trädgårdsanläggningar kunna medge, något som vid kriser kan vara av stort värde för att stärka människornas så att säga motståndskraft. En begränsning av åtgärderna till att blott avse Norrland synes icke obefogad, då man tänker på att just denna landsdel ej kommit att få samma nytta som övriga landsdelar av den sedan några år tillbaka förda regleringspolitiken. Särskild betydelse måste denna synpunkt tillmätas, ifall hjälpen — vilket vi finna självfallet — blott kan tänkas ifrågakomma för mindre jordbrukare och lägenhetsägare, alltså människor som i allmänhet leva i mycket anspråkslösa förhållanden.

Den lämpligaste formen för staten att främja uppkomsten av trädgårdsanläggningar torde vara bidrag; däremot torde väl näppeligen någon statlig låneverksamhet behöva ifrågakomma, dels med hänsyn till den jämförelsevis stora lättheten just nu att kunna uppbringa lån till billig ränta och dels framför allt därför att ifrågavarande anläggningsarbete torde till allra största delen kunna utföras av vederbörande jordbrukare eller lägenhetsägare själva, utan något större behov av kapital. För erhållande av statsbidrag skall fordras av sakkunnig person uppgjord plan och statsbidrag borde icke behöva ifrågakomma till mer än högst 25 procent av den vid bidragsansökningens prövning beräknade totala kostnaden, i vilken då vederbörandes

eget arbete inräknas, dock högst 200 kronor. Detta belopp skulle i enlighet med för annan liknande bidragsverksamhet gällande bestämmelser utbetalas först efter det arbetet i sin helhet blivit utfört och avsynat. Utom till lägenhetsägare borde bidraget blott få utbetalas till småbrukare eller mindre jordbrukare i mindre bemedlad ställning. Som lämplig övre gräns torde 15 hektars brukningsdel böra sättas. Förslagsvis vilja vi för ändamålet tillstyrka ett anslagsbelopp å 100,000 kronor. Även om hushållningssällskapen i Norrland skulle belastas med ökat administrativt arbete, därest här förslaget anslag skulle beviljas, anse vi det dock lämpligast att för vinnande av erfarenhet rörande arbetets omfång låta med en eventuell förstärkning av anslagen till nämnda sällskap anstå.

Vi finna det till sist överflödigt att särskilt framhålla, att de trädgårdsanläggningar, varom här skulle vara fråga, företrädesvis skulle avse grönsaker, vissa bärsorter som jordgubbar o. dyl., alltså sådana produkter, som med hänsyn till klimatförhållandena med fördel kunna odlas uti ifrågavarande trakter.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställa vi,

att riksdagen under nionde huvudtiteln såsom bidrag utan återbetalningsskyldighet för att uppmuntra mindre jordbrukare och lägenhetsägare i Norrland till anläggandet av hemträdgårdar måtte anvisa ett extra reservationsanslag å kronor 100,000.

Stockholm den 23 januari 1937.

Gustaf Velandér.

Fritiof Domö.

Th. Borell.

J. B. Johansson.

M. Svensson.

Nils Gabrielsson.

Gustaf Tamm.